

17

מדינת ישראל

משרדי הממשלה

משרד
רואל

הגנת ארץ ישראל קולן

1978 - 1971

מדינת ישראל
ארכיון המדינה

11

ג

מדינת ישראל
משרדי הממשלה

6465

לשכת ראש הממשלה גולדה מאיר - ה

שם:

ג - 11 / 6465

מזהה פיזי:

251039

מס פריט:

43.4/20 - 36

מזהה לוגי:

07/05/2009

02-107-09-11-09

כתובת:

מחלקה
לשכת ארץ ישראל

תיק מס' 11

of it came straight from my heart:

"While our Premier is fighting a rearguard action in the fields of Washington, we would like to pause here for a moment and confess that we're a lot luckier in Golda than we deserve. Just two years ago, when they took her out of the mothballs, all of us — including this here smart guy — asked what the hell they meant by dumping this worn and weary old battle-axe on a vigorous young nation like ours.

"Nowadays, we get excited just watching her as she stumps along to an airplane. Her face is lined with worry, yet she never seems tired. Apparently she's younger than any of us. A supernatural phenomenon. Oddly enough, there's barely a trace of Mapai about her, except now and then in the kitchen. She's so strong she can afford to weep straight into the cameras at a funeral. By now, we even like her twangy Hebrew and her frizzy bun. Dear Golda — a love story.

"It's said that if she didn't exist we'd have to invent her. As if we could. As if the wildest imagination

could invent a prime minister with a shopping basket, a flying grandma.

"She is 73 years old today. She is out there in the front line, facing the scowls of a U.S. President and the synthetic wrath of his Secretary of State, who don't understand why this old lady won't withdraw to the old frontiers and go rest among her grandchildren already.

"We don't envy the President either — having to stand up to our stubborn grandma. One can't even yell at her, for God's sake. She may burst into tears — part ham, part genuine — and be deeply shocked. And in fluent English, too. She knows the score, does our player — pitch, President and all. There she is now, surrounded by the sharks of the press corps and the chameleons of the State Department, all waiting to snap. How does she bear up under this impossible load? Where does she find the mental and physical strength at her age? We don't know. We can just wave to her from afar, and tell her that we love her."

One month later, I received a brief reply from Golda, as follows:

"My dear,

"I have only just been shown your article. When you wrote what you did about me at the time, I did not take issue with you. This time I feel an urge to say: bless you — not only because it's nice to read such agreeable things, but out of respect for your courage. Naturally I don't take it for granted that you will never write other things about me again, but for now it's nice."

And it was signed in her childish script: "Golda Meir."

Some time later I met her in Jerusalem at a reception for some VIP. I caught sight of her amid a flurry of admirers, chain-smoking as usual. She beckoned for me to come over, and smiled at me. She had very sad eyes, had Golda, even when she smiled. She didn't say a word, just shook my hand for a long time.

A fortnight ago when the news came, there were sudden tears in my eyes.

EPHRAIM KISHON

*Translated by Miriam Arad.
By arrangement with "Ma'ariv."*

Dear Golda...

IT WAS A purely one-sided affair, that correspondence: I wrote my letters to Golda, and she read them in the paper. I only saw her on TV, or got a glimpse of her at some do or other, but hardly ever came within handshaking reach of her.

I thought of her as a gruff and grim Labour leader in the old Leninist tradition, a chain-smoking Party pro, speaking for the starving masses who had nothing to lose but their chains. I never swallowed the "American background": she was a Russian Jewess, and that was that.

Then I heard she was ill, and was retiring, and would join the vast pantheon of disillusioned public figures.

And then Levi Eshkol died and the Party got Golda out of hospital in order to give themselves a breathing spell between decisions and the whole country was in a tizzy. We were yearning for a young and

charismatic leader who would give things a bit of a shake-up, but they, with their characteristic contempt for public opinion, had gone and picked us an old lady.

That was 1969. This writer sat down and wrote a venomous little piece, deliberately couched in archaic language, under the sneering title: "Changing of the Guard" in inverted commas. The bitter words seemed to write themselves:

"And it came to pass after the death of Levi that the children of Israel saw their sore affliction and the many foes arising to slay them, and they said: Oh, that we had an old and exceedingly weary woman to reign over us now. And the Party went and bowed down before the Woman and said: We pray thee, show kindness unto us and save us from a fearful schism. And Golda said unto them: Forbear, for after I

am waxed old shall I have pleasure?

"And they pressed upon her greatly and said: Behold, the people love thee as a flock that hath no shepherd, and a public opinion poll hath even now shown that a full half per cent desire you as their Premier. And Golda saw that it was good, and she yielded unto them and was sworn in.

"Now there was a great changing of the guard in Israel, and instead of Second Aliya there came First Aliya functionaries, and the children of Israel bowed their shoulders to bear and became servants unto the Elders of Zion for many days. And the People was young and wist not that the skin of its face shone with stupidity, selah."

That's what I wrote in my first letter to Golda. In matters of premiership, however, it isn't journalists and other such prattlers who decide — it's the boss. Golda moved from her sickbed to the office in Jerusalem, and we could go drown in our inkpots.

In a few days she started talking to us in her simple, down-to-earth manner, and in a few weeks she was

talking this way to the world's statesmen as well. In half a year we really felt pretty stupid: Golda at 71 displayed a tireless energy, a wholly new style, and oodles of charisma. We blinked and stuttered: "Well, all things considered, maybe she isn't that old..."

IN ABOUT a year my conscience began to act up in a rather nasty way. I'd always had this principle of not going for individuals but for principles, and here I had poured my ridicule upon this wonderful woman. Because by then I found Golda's simplicity magnificent, her manner unique, her personality, endearing. Two years after her *ad hoc* appointment I found her beautiful, too.

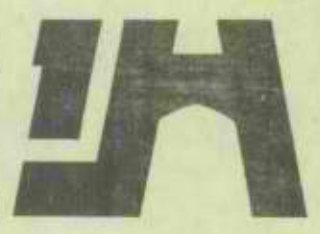
She didn't respond to my article. One day I sat down and wrote another letter to the old lady. She was in the U.S. at the time, on one of those occasions when our overseas friends played cat and mouse with us. This time, the name of the game was Phantoms: Yes, we'd get them — no, we wouldn't. My piece was entitled: "A Miracle," and every word

Handwritten notes in a box:
 10/15/74
 6
 10/15/74

Handwritten: K.Y.

תיאטרון ירושלים

THE JERUSALEM THEATRE

יד' אדר תשל"ג
8 במרץ 1974

מכובדתי, אליזה

ראש העיר מר סדי קולק מחבר להזמין לפתיחת שבוע אפרים קישון
שחקנים בתיאטרון ירושלים ביום ב' א' דחה"מ מסח 8.4.74 בשעה
20.00 .

בחכנית: ברכה ראש העיר מר סדי קולק.
קטעים בביצוע שמואל סגל ושמואל רודנסקי.
הקרנה הסרט "השוטר אזולאי".
הרמה כוסית עם אפרים קישון באולם הכניסה לתיאטרון.
נא אשר השתתפוהך כדי שנוכל לשלוח לך כרטיס הזמנה אישי (זוגי).

בברכה,
אליזה
הנהלת תיאטרון ירושלים

Handwritten signature: אליזה

לכבוד
תיאטרון ירושלים
ה.ד. 4072, ירושלים

נא לשלוח אלינו הזמנה לפתיחת שבוע אפרים קישון בתיאטרון ירושלים.

שם _____
כתובת _____

112-1-5

יחד שליט, יו"ר בטבת תשל"ב
4 בינואר 1972

לכבוד
מר אפרים קישון
רח' המהנדב 48
תל - א - ב

קישון חיקר,

רק עכשיו הראו לי את כתבתך מיום 3 בדצמבר 1971.

כאשר כתבת עלי בזמנו מה שכתבת לא באתי אליך בטענות. הפעם
יש לי צורך להגיד לך ישר כח לא רק מפני שנעים לקרוא דברים טובים, אבל
מחוך הערכה לאומץ שלך כפי שאתה מכסא אותו ברישמה זו.

מובן מאליו שאינני מקבלת זאת כערוכה שאף פעם לא הכתוב אחרת,
אבל בינתיים זה נעים.

בברכה,

גולדה מאיר

הנשיא נייכסון לעולם לא יודה בפני גולדה, שאי-נסיגתה, המאיימת בחידוש המלחמה, היא-היא המונעת את המלחמה עצמה, ואילו אסף המצביא המצרי את חילותיו על הגבולות הבטוחים והמוסכמים של 67, הרי כבר היה עם ישראל מגויס מוזמן בחגור מלא וצועד לקרב האחרון במקום להצגה השניה, לעולם לא יתפוס הנשיא הטוב, שגולדה יודעת כמותה, כי סאדאת רוצה בשלום בכנות ואינו סובל את הרוסים, אבל מהר, במהילה, יגובק האיש בכניסה לסלון שרתון כמסגנת, והקאדאפי המטורלל שיובא במקומו יפתח במלחמת-קודש בטוח פגזים מתל-אביב...

כמעט חסרי-סיכוי להסביר זאת לבעלי אסטרטגיה גלובאלית או איך אומרים זאת, ואל לנו לכעוס עליהם על שהם כועסים עלינו. גם צ'מברלין שגא את הצ'כים, אפשר לשכנע את ידידיו בטיעון אחד בלבד: ב, לאו" צלולה והיסטרית, באין שלום אמיתי אף שעל אחד, תמורת שלום-אמת כמעט חכל, ובינתיים יבוא המבול, לאו! יתודים לא-נורמאליים, חשדניים, מתפוררים, לאו! צ'כיה אומרת הפעם לאו.

ואת כל הדברים הבלתי-נעימים האלה שאסור לומר בקול רם, היא חייבת להגיד להם.

למען האמת, אין לקנא גם בייכסון, איך יעמוד מול הסבתא העיקשת הזאת עם העינים החומות והמא-שימות? אפילו קול אין להרים עליה, היא עלולה לפרוץ בבכי, ספק תיאטרון ספק אמת:

— מאדאם — יפציר בה הנשיא — הרי את יודעת, שהבטחתי לנשיא סאדאת כי לא אספק פאנטור-טים כל עוד שורר שקט בתעלה, מה את רוצה איפוא ממני?

— פאנטומים. כדי לשמור על השקט בתעלה.

היא יודעת, נוסף לכל, להודיע באנגלית מצויינת, היא מכירה את המגרש, היא מכירה את נייכסון. היא לא רוצה להיבחר מחדש, תאמציצה היחידה שלה להשאיר אחריה גבולות, שאינם מכריחים אותנו לצאת למלחמה בכל עשר שנים. עכשיו היא מוקפת כרישי העתונות וויקיות הסטייט-דפארטמנט, כל הביכור הגועש הזה של קירקס בינלאומי מעודה, שבו אין התאגדה נפסקת אף לרגע אחד, איך היא עומדת בנטל הבלתי-אפשרי הזה, מגיין לה הכוחות הנפשיים והפיסיים בגיל שלה? לאלוקים חשובות, אולי, אנחנו יכולים רק לנשנף לה מכאן מעבר לאוקינוס, ולומר לה, שאנחנו אותבים אותה.

באמשים אלה כאשר ראש הממשלה הפרטות שלנו מנהלת קרבי-מאסף אישי בשדות ואשינגטון, והנשיא נייכסון כולו תוכחה ושרי-הצו עם סינטי, והמצביא סאדאת עדיין לא הכריע מה פירוש שנת הכרעה, נעצור נא לרגע קט ונחודדה, כי יש לנו יותר מול עם גולדה מאשר שכל, אך לפני שנתיים וחצי, כאשר הגת מפלגתה המפורדת העלתה אותה מן הנשיה בתור פתרון ביניים, היתה כל הארץ, ובתוכה כותב שורות אלה החכם, צעקה אחת גדולה נגד העוול הנעשה לנשיה, כיצד למען השם, שאלנו, כיצד אפשר להושיב על צוואר העם הצעיר והרענן הזה אשת תככים עייפה, עסקית שעבר זמנה?

איך למען השם אפשר לטעות טעות קולוסאלית כזאת?

היום איננו יכולים להסתכל בה בלי התרגשות, כשהיא מדדה לאיטה לעבר המטוס. עינים טרודות לגברת מאיר, אך היא עצמה, דומה, אינה עייפה לעולם, היא כנראה צעירה ורעננה מאתנו. תופעה עלי-טבעית, ולמרבה הפלא, אף המערך אינו מורגש בה במיוחד, אלא פה ושם במטבת. היא כה חזקה, עד כי בלויות יכולה להרשות לעצמה לבכות ישר לתוך המצלמות. העברית המאונפת שלה היתה למגנינה חביבה באוזנינו. יש לה שערות לבנות, סיפור אהבה, אין סת לדבר.

אמר על אודותיה לא אחת: לולא היתה קיימת הייתי צריכים להמציא אותה. אבל כלום אפשר להמציא אותה אפילו בעזרת הדמיון המפליג ביותר: ראש מדינה עם סל, סבתא מעופפת?

היא בת 73 כיום, היא שוב חפורה עמוק-עמוק בקו הראשון מול האמריקני החיכני הזה, שידידותו לארצנו מחושבת מדי יום במחשב האלקטרוני, הנשיא נייכסון אשר בשום פנים ואופן אינו מסוגל להבין, מדוע האשה כפורה הטובה הזאת מסבכת אותו במצבים כה מסוכנים, מדוע אינה נסוגה כבר לגבולות הישנים ונחה לה בין נכדיה? ואמנם במה לשכנע את האיש? הוא לעולם לא יתפוס, שלפני דלת ביתנו עומד צבא גדול ועצבני, התעריכה הנדית של תעשיית הנשק הסובייטית, אשר מנהלת מכריו מדי בוקר בבוקרו, שבעור חמש שניות היפתח ההסתערות הגורלית, שהמפציצים ימריאו בלי הפסד של זמן והתותחים ינועו ללא רתע — ואף על פי כן בבית שורר שקט עילאי, והיהודים חוזרים מן הקולות נוע והולכים לישון בשלווה של תינוק, ובבוקר קמים ומתקוטטים ביניהם על השמיות המבורכות ביותר, מפני שהדלת לביתם נמצאת 700 קילומטר-רים שמאלה ממזרח, מעבר למדבר ומעבר למדבר לכל וכו'...

המדינה לא, שנקבות — מקור
מאד — נזקל לשבת באיזה בית בלי
שבת, אחרי שבע של עבודה קשה
ולהחליף בינינו כמה השמחות עסיש
נגד חבר טוב באמת, שותף יי סי מיל
כן החברות בתגלה, אני גר שחיות
מוותר על ביטוח מנהלים, מוותר
חשבון פתוח לחוצאות, יצבת של
מיסד חביב, וכל השמחה לך

קרנו שר האדם הישר, איש צעיר וזה
מתנססות שלוש סיכות זהב יוצג כמפת
לחברת כולת. נוציא חבורות מצוירות.
נפרסם בגל הקל: „יושר פלום אושר —
זהו העשירי.”
— רשיו גדול: היושר הוא האושר.
גם זה יפה. אנחנו כולנו שופעים
רעיונות, ולכן אני מציע, למובת הענין,
שאנחנו נהיה התגלה, לכל החיים.

שגממה היה שישראל היא שיזמה את המלחמה
קרוב לוודאי, שהישראלים היו מוחים אותו
סיכויים הרבה יותר טובים. אותה שעה לא היה
דתי מעודי, אולם חשתי כי כל מלחמה טובה
נחיתה בחיפה, בעוד עמיתי מכין תכנית
אלה ימים שבהם הייתי יותר מוכן לחלחם

נרחק גדול — לא רק בזמן, אלא גם מבחינה
תח בחיפה, ואף לא באלכסנדריה.

סיים ההודים יצאו ממצרים

אן, שכל אחת מהן מתקשטת בנוצות של
-אלימות מקודשת, ובינתיים היא מובחת
ם באזורנו.

נצבאים שלהם מירדן, וההודים החזירו את
נצרי.

במרה-מטרה ליד גבול לוב, האוויראים
ותיהחמישים ובשעתם אף היו שותפים להכנית

הם שדחקו את רגליהם ממצרים, והקבוצה
מטרה באמצע נובמבר.

ייטים קיומו רכבת-אוויר ענקית דרך בסיסה
התקפתה על בנגאל המזרחית, היא מזרה-
ין הסובייטים. תאמת היא, שהטייסים ההודים
עם פאקיסטן; והקצינים הפאקיסטנים בירדן

האחת — לוואשינגטון

את רשימת הפגישות המדיניות של הנשיא
סעו לפקינג בפברואר.

טוע מחוץ לוואשינגטון:

ניה — בברמודה,

המערבית — בפלורידה.

סאטו — בסאן-קלמנטה.

יו, במקום שעוד לא נקבע, אך מחוץ לווא

היא עם גולדה מאיר, ראש ממשלת ישראל,
שיחות עם הנשיא — טוען, „ניוסוויק”.

שפירא יודע

שפירא מחיפה הטוען:

חזור למחשבתם ולנשמתם של הסינים ולה
והחשדניים של צ'ו מופנים... אל כל עולם

חקר סין, ואילו שפירא מחיפה יודע.

מחייף

ישראל עומדת מן הצד

(המשך מן העמוד הקודם)

מו: משום שהוא השוד ברגשות ידידות ל-
פקינג, זהו הטא, שהסובייטים מגלים כנראה
אצל כל מדינה ואצל כל אומה, הרואה את
סין כ, שכנתה הגדולה של שכנתה הגדולה.
אך ככל שחולף הזמן ואין שולים שמות
חדשים, נשאר מאנס יעקובסון, הסוס החזק
ביותר במירון.

יריבו העיקרי הוא קורט ואלדהיים, מי שר
היה נציג-אוסטריה באו"ם, כמותו כיעקובסון
הוא מנוסה בענייני האו"ם, חביב על כל
מכריו, ונציג מדינה ניטראלית, הסובייטים,
כמה ארצות ערביות וכמה מדינות אחרות
אולי יעדיפו אוסטרי על פניו; אבל המיכה
זו כנראה איננה מרובה — על כל פנים לא
כרע.

המועמדים המוכרים האחרים — נציג ציילון
באריס ה. ס. אמראטינג; הנציג האתיופי
לשעבר אנדולול מאקונן; הצילני ס. הררה
— אי אפשר לראות כלל את האחרון כמועמד
של הגוש האסיאתי-האפריקני, או את שני
הראשונים כמועמדי גוש אמריקה הלאסיונית.
יתר על כן, הצילני — הידוע כידור של ה-
נשיא אייגדה — כמוכן איננו מקובל על ווא
שינגטון; הצילני, שהוא יושב-ראש ועדת
הארץ, לחקירת פעולות ישראל בשטחים ה-
כבושים איננו יכול לדבר לשלום עם יורשי
לים, שהיא אחת ה„קליינטים” המתמידים של
האו"ם.

ואשר לא, מאקונן — הנה יאמרן רוב ה-
דיפלומטים האפריקנים, שאמנם רצוי מאוד
שהמזכיר הכללי הבא יהיה אפריקני (אמר
דיפלומט אפריקני בשיחה ביחידות: „אחרי
ככלות הכל מועטות כיום המישרות בוירה ה-
עולמית, שיש לשחזר גישה אליהן, ומישרת
המזכיר הכללי של האו"ם היא אחת מהן”) —
אבל מיד יוסיפו כי על רוב ארצות אפריקה
אין מר מאקונן מקובל, למעשה גראה, שהאפ-
ריקנים מלובדים יותר באירצונם במזכיר
כללי אירופי או לאטינאמריקני, מברצונם
להציג מועמד משלהם.

בזמן האחרון יש רושם, כי מתוך היעצו
לרמן מצד הסינים, שיתמכו כמועמד אפריקני,
כוננה הקבוצה האפריקנית ועדה שתבדוק אם
אפשר לבחור כמועמד, תאמת הוא שאין מה
סור כמועמדים פוטנציאליים, אולם האפרי-
קנים טוענים, כי עדיין היו מעדיפים שמר
תאנט יישאר בתפקידו עד זמן מה; ודומה

שארצות רבות אחרות שותפות לדעה
יש שמעויות במרכז האו"ם, שמר
לעולם לא היה מכריו בלשון פסקית
על סירובו להמשיך במשרתו, לולא התה
הססיות של ואשינגטון — שכנראה הוא
מרגיש בת היתב, אף כיבהיקבה ה-
שמר תאנט לקה בו לא מכבר, וסימנים
רים של ציפיות גופנית וגפנית לא
נחושים ומיאלות, שימשיך עוד זמן
וככל שנגזרים והולכים הסיכויים, שי
מוכיר כללי חדש לפני 30 בדצמבר, כך
זקים הנחושים במסדרונות האו"ם, ש
אחרים לפני המועד הגדולי יפנו ראשית
חות רבות אל מר תאנט בקריאה: „או
— או לא כלום, זכור נא, מה יהיה
ארגוני- הוא כבר על סף פשיטת רגל
איננו מסוגל לבצע את החלטותיו, אף לא
לעות על סאנקציות, אם גם מוכיר כללי
יהיה לו, הוא יתפורר לגמרי.”

היטה מר תאנט און לקריאה כוזב ה-
לכר יש: ב־1966 תחנה את נפגותו
על עצמו סאנקציות נוספת בסיס מסו
תנאיו נתקבלו ללא שיור, וזהו הלבס
בכריהיקבה — והפעם נשמעת הכרזתו
אופו לא תחלית יותר.

זאת הפעם אין ישראל מעורבת בכל ה-
אף אין לה יחסיהעדה למישהו, לעו
שנים נחשב מר תאנט — לשעבר צו
מר גו, ראש ממשלת בורמה לשעבר
ישראלי — כידור גדול של ישראל, ג
שאין הדבר כן.

רבים באו"ם סבורים שאם ייבחר מר
בסו, צפויות לישראל רק צרות — לא
שהוא אנטי-ישראלי או משום שאיננו
טוב, הוא באמת אדם טוב — אבל הוא
נתון ללחץ מתמיד (והוא לחץ מוסרי
שהוא היהודי או היהודי-למחצה, לא
משואפים לישראל, אף יש אומרים
בחנתה של ישראל אין טוב אלא מזכיר
אפריקני, אורח מדינה שאיננה מהיחם
ישראל בידירות מיוחדת, מוכיר כללי
היה נתון ללחץ דומה לזהות, שהוא
מגלה משוא פנים לרעת ישראל, אבל
כוח עדיין צריך להימצא.

על כל פנים, ישראל לא תהיה שום
לשול את מר תאנט, שישאל פקית
חדשים אחרים, לכל הפחות, אם
לשדלו, גם זה לא יהיה אסון גדול
ישראל.

מיליון